

Uddrag af tale holdt i radioen på befrielsesdagen den 5. maj 1945 af Mogens Fog fra Frihedsrådet

Hyldest fra Frihedsrådet til alle, som har bidraget til nazismens nederlag

I dag står Danmark som et frit land i rækken af de frie nationer, der tog kampen mod nazismen op og førte den frem til sejr. Det er de allieredes militære styrker, der har fuldført vor befrielse. Men vi – danske frihedskæmpere, Danmarks folk – har ret til at hævde, at vi selv har ydet vort bidrag dertil.

Der var tider efter det tyske overfald på Danmark, hvor det så ud, som om vi bøjede os for overmagten, Men det var kun et ydre skin. Fra første dag stod vort folk samlet i forsvaret for vort demokrati og vor ret som selvstændig nation. Den passive modstand fandt stadig virksomere midler til at lægge hindringer i vejen for den nazistiske udplyndring og undertrykkelse.

Intetsteds i de besatte lande har tyskerne i højere grad end i Danmark lidt under en hel befolknings åbenlyse kulde og modvilje.

Men mange danske følte, at den passive modstand ikke var nok, at vi måtte yde en positiv indsats i demokratiernes store frihedskrig. Ud af modstandsviljen voksede modstandskampen. En fri presse opstod, som uforfærdet tjente sandhedens sag og æggede folket til handling. Sabotagen satte ind med disciplin og konsekvens og tilføjede fjenden smertelige tab ved at ramme hans krigsindustri og transporter.

Da besættelsesmagten gennemførte sit overfald på vore jødiske medborgere, sluttede alle danske kredse om dem i en storstilet hjælpeaktion. For tusinder blev dette overgreb signalet til at gå ind i de aktive modstandsfolks rækker.

Og i de sidste år har store skarer af Danmarks ungdom herhjemme og i Sverige fylket sig i militære modstandsgrupper, der stod parat til med våben i hånd at støtte de allierede hære, når de satte foden på dansk jord. Vi stoler på, at de i disse dage vil fylde deres plads, opretholde roen og hindre ethvert overgreb overfor den nu magtesløse fjende og de tyske flygtninge.

Men den største moralske og praktiske sejr, vi har vundet i disse år, er de store folkestrejker i somrene 1943-44, de dage og uger, hvor hele folket, høj som lav, rig og fattig, ung og gammel, samlede sig i national selvhævdelse.

Da forstod både den frie verden og de nazistiske undertrykkere, at Danmark aldrig ville lade sig kue.